

Посикайло Лариса Миколаївна,
учителька історії Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №22 Черкаської міської
ради Черкаської області
Модельна навчальна програма
«Історія України. 7-9 класи»
для закладів загальної середньої освіти
(авт. Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А.,
Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.)

7 клас

Історія України

Розділ ІІІ. Русь-Україна в другій половині ХІ - першій половині ХІІІ ст.

Варіант 1

Початковий та середній рівні

Завдання 1-4 із вибором ОДНІЄЇ правильної відповіді

1. Вкажіть рік доповнення «Руської Правди» синами Ярослава Мудрого.

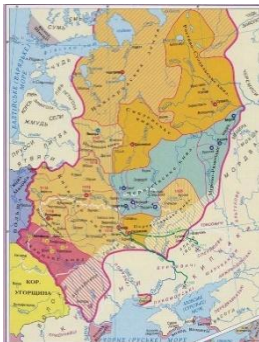
- А 1072 р.
- Б 1079 р.
- В 1187 р.
- Г 1190 р.

2. Упізнайте за описом князя.

«Був же він князь і мудрий, і красномовний, і богобійний, і поважний в усіх землях, і славен військами своїми, а посилав їх з воєводами».

- А Ярослав Осмомисл
- Б Мстислав Володимирович
- В Володимир Мономах
- Г Ярослав Мудрий

3. Укажіть князя, за правління якого Русь-Україна мала вказані кордони.

- А Ізяслава
- Б Володимира
- В Святослава
- Г Ярослава Мудрого

4. Визначте назву пам'ятки, зображеної на фото.

- А Холмська ікона Богородиці
- Б Дорогобузька ікона Богородиці
- В Вишгородська ікона Богородиці
- Г Ікона Володимирської Богоматері

Завдання 5-8 із кількома правильними відповідями

5. Виберіть імена князів, які уклали союз для спільного управління державою (тріумвірат).

- А Ізяслав
- Б Ігор
- В Святослав
- Г Всеволод
- Д Володимир
- Е Мстислав

6. Визначте ТРИ князівства, що утворилися на українських землях в період роздробленості.

- А Київське
- Б Новгородське
- В Галицьке
- Г Волинське

7. Виберіть ЧОТИРИ заходи, здійснені Володимиром Мономахом.

- А Відомо про 80 успішних походів, які організував проти половців.
- Б Заснував першу бібліотеку.
- В Автор першого педагогічного твору в історії України – «Повчання дітям».
- Г Під контролем князя перебувало $\frac{3}{4}$ території Русі.
- Д Провів релігійну реформу.
- Е У 1113 році його запросили на київський престол.

8. Визначте ТРИ наслідки Любецького з'їзду (снему) князів.

- А Схвалено принцип князівської вотчини – тобто володіння, що належали батькам (Київ, Чернігів, Переяслав) закріплювалися за певними гілками князів (Ізяславичі, Святославичі, Всеволодовичі).
- Б Інші князі отримували володіння на правах тимчасового користування.
- В Рішення про припинення усобиць, які послаблювали державу.
- Г З'їзди заважали розвитку економіки Русі-України.
- Д Покращився стан доріг.

Достатній рівень

9. Установіть хронологічну послідовність правління історичних осіб.

10. Співвіднесіть поняття та їх значення.

1	літопис	А	Союз трьох політичних або військових лідерів, для досягнення спільної мети.
2	тріумфірат	Б	Історико-літературний твір, в якому оповідь ведеться за роками.
3	князь	В	Середньовічний кочовий тюркський народ з Центральної Азії.
4	половці	Г	Монгольський воєначальник, урядовець і намісник золотоординського хана.
		Д	Голова роду, племені або союзу племен, що зазвичай стояв на чолі військової дружини, а з розвитком феодалізму — вождь війська та правитель князівства.

Високий рівень

11. Виберіть ТРИ достовірних факти про Переяславське князівство.

1. Прикордонне князівство, яке межувало зі степом.
2. Центром князівства було м. Володимир, побудоване Володимиром Святославичем.
3. Після смерті князя Володимира Глібовича князівство перебувало в залежності від київських князів.
4. На півночі жителі князівства постійно конфліктували з литовськими племенами за території.
5. Саме із Переяславськими землями пов'язана перша в історії згадка назви «Україна» в літописі 1187 року.
6. Серед інших князів особливою активністю вирізнявся Роман Мстиславович, який став князем м. Володимира на Волині у 1170 р.

12. Назвіть автора та назву історичного документа (керуючись правилами орфографії, через пробіл.)

«Убогих не забувайте, але, наскільки є змога, по силі годуйте і подавайте сироті, і за вдовицю вступіть самі, а не давайте сильним погубити людину. Ні правого, ні винного не вбивайте і не повелівайте вбити його; якщо хто буде достоїн смерті, то не погубляйте ніякої душі християнської».

Автор	
Назва	

Варіант 2

Початковий та середній рівні

Завдання 1-4 із вибором ОДНІЄЇ правильної відповіді

1. Визначте рік битви на р. Альта.

- А 1068 р.
- Б 1072 р.
- В 1073 р.

Г 1223 р.

2. Визначте автора вислову: «Що вмієте, того не забувайте, а чого не вмієте того навчайтесь».

- А Мстислав Володимирович
- Б Володимир Мономах
- В Святослав
- Г Роман Володимирович

3. Розгляньте карту та вкажіть князя, який використовував шлюбну дипломатію у своїй зовнішній політиці.

- А Ізяслав
- Б Святослав
- В Володимир Мономах
- Г Мстислав Володимирович

4. Визначте назву пам'ятки, зображеної на фото.

- А Свенська ікона Богородиці
- Б Дорогобузька ікона Богородиці
- В Вишгородська ікона Богородиці
- Г Ікона Володимирської Богоматері

У завданнях 5-8 потрібно вибрати кілька правильних відповідей

Достатній рівень

5. Виберіть П'ЯТЬ назв князівств, на теренах яких відбувалося формування українського народу.

- А Київське
- Б Новгородське
- В Переяславське
- Г Галицьке
- Д Волинське
- Е Чернігівське

6. Укажіть ТРИ держави, із якими Володимир Мономах підтримував добросусідські взаємини.

- А Австрія
- Б Угорщина
- В Польща
- Г Румунія
- Д Візантія
- Е Волзька Булгарія

7. Виберіть ТРИ заходи, здійснені Ярославом Осмомислом.

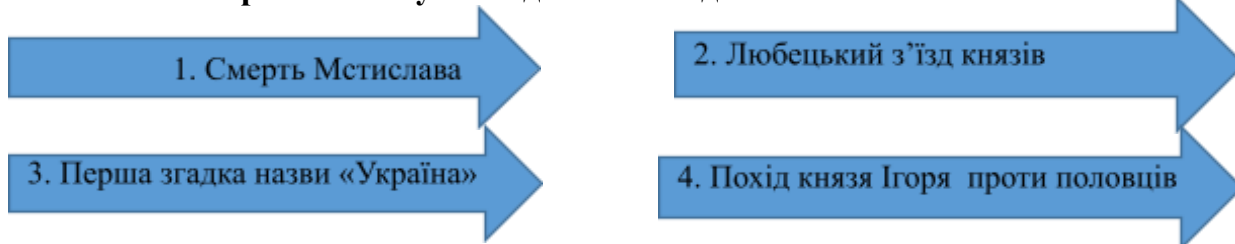
- А Домігся заснування єпископства в Галичині.
- Б Об'єднав Галичину та Волинь в єдину державу.
- В Розширив володіння на південь по течії Дністра.
- Г Брав участь у боротьбі з половцями.
- Д Розгромив м. Київ.
- Е Заснував першу бібліотеку.

8. Визначте ТРИ причини роздробленості Русі-України.

- А Зміна торговельних шляхів.
- Б Розквіт торговельного шляху «із варяг у греки».
- В Швидке захоплення територій іншими державами.
- Г Відсутність чіткого механізму успадкування влади.
- Д Велика територія, етнічна неоднорідність населення.

Високий рівень

9. Установіть хронологічну послідовність подій.

10. Установіть відповідність між поняттями та їх значенням.

1	билини	А	Адміністративно-територіальна одиниця Давньої Русі, яка виникла внаслідок поділу її земель між членами правлячої династії.
2	князівські з'їзди	Б	Війни, що ведуться між представниками однієї держави за владу.
3	уділи	В	Збори удільних князів Київської держави.
4	міжусобні війни	Г	Жанр героїчного епосу.
		Д	У 1240-1502 роках монгольська кочова держава у степах Східної Європи, Центральної Азії та Західного Сибіру.

11. Виберіть ТРИ варіанти, які містять лише достовірну інформацію про Волинське князівство.

- 1. Прикордонне князівство, яке межувало зі степом.
- 2. Центром князівства було м. Володимир, побудоване Володимиром Святославичем.
- 3. Після смерті князя Володимира Глібовича Переяславське князівство перебувало в залежності від київських князів.
- 4. На півночі жителі князівства постійно конфліктували за території з угорськими племенами.
- 5. Саме із Волинськими землями пов'язана перша в історії згадка назви «Україна» в літописі під 1187 р.

6. Серед інших князів особливою активністю вирізнявся Роман Мстиславович, який став князем м. Володимира на Волині з 1170 р.

12. Визначте події, про які йдеться в історичному джерелі.

Перестали князі невірних воювати,
Стали один одному казати:
«Се моє, а се теж моє, брате!»
Стали вони діла дрібні
Вважати за великі,
На себе самих підіймати чвари,-
А невірні з усіх сторін находили,
Землю Руську долали.

А Похід князя Ігоря Святославича проти половців, 1185 р.

Б Похід Володимира Ярославича на Візантію, 1043 р.

В Походи Володимира Мономаха на Дунай, 1116-1123 рр..

Г Захоплення Києва Андрієм Боголюбським, 1169 р.

Відповіді.

Варіант I	Варіант II
1. А	1. А
2. А	2. Б
3. Б	3. В
4. В	4. А
5. А, В, Г	5. А, В, Г, Д, Е
6. А, В, Г	6. Б, В, Д
7. А, В, Г, Е	7. А, В, Г
8. А, Б, В	8. А, Г, Д
9. 3, 2, 1	9. 1-Б, 2-А, 3-Г, 4-В
10. 1- Б, 2-А, 3-Д, 4-В	10. 1-Г, 2-В, 3-А, 4-Б
11. 1, 3, 5	11. 2, 4, 6
12. Володимир Мономах «Повчання дітям»	12. А

Використана література

1. Вишгородська ікона

https://www.google.com/search?sca_esv=8e3d2956bcc651bb&sxsrf=AE3TifNjEXM_SJPpmSGKT OUh52Vir1DVoQ:1748890456123&q=%D0%B2%D0%B8%D1%88%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0+%D1%96%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B0+%D0%B1%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%B8

[%D1%86%D1%96&udm=2&fbs=AIJpHxbfFMARgkaDMT9Pr_FGhQtkmD83FgnOnqqjtPDhewsD3QUHAMdFaHQHOB4Tn-mG-9fxR1Sr8QBVqXEQd0axGtXf6xypHaVK_MQoFM9f2KYDE9qlIIRev2T2Fh39EDkQfEQn37px0RVK2UCQqhtcBLNBI5PpR0_Sd0xXnWPB3hqPUCDoidfSMc-egYxdhx5sg9ZL7SW3k-HCiIdElwJekLeC8dF-P3-82S_-71BeukxD0m3UlnHDie392jW8TXEVpa0eReRfFHNSFwWWX47xYgs2uMA&sa=X&ved=2ahUKEwimso3TtNONAxXmIhAIHbSRElQOtKgLegQIGBAB](#)

2. Карти <https://uahistory.co/atlas/atlas-ukraine-history-7-class-2013/>

3. Повчання дітям
<https://dovidka.biz.ua/povchannia-volodymyra-monomakha-ditiam-skorocheno/>